

Raadsvoorstel

Onderwerp : beheerplan wegen 2026 - 2030
Zaaknummer : 807321
Behandelend team : Beheer Openbare Ruimte
Status : Openbaar

Besluit om

1. Het beheerplan wegen 2026 – 2030 vast te stellen.
2. De jaarlijkse storting in de voorziening wegen met ingang van 2026 structureel op te hogen met € 45.000 vanuit algemene middelen.
3. De ophoging van de onderhoudsbudgetten asfalt en elementenverhardingen (totaal € 104.000) meenemen in de besluitvorming bij de voorjaarsnota 2026.
4. De vervangingsopgave op te nemen in het op te stellen wegenbeleidsplan.

Inleiding

Wegen, maar ook fietspaden en voetpaden, zijn belangrijke verbindingen binnen de gemeente. Via deze verbindingen bewegen inwoners, bezoekers en bijvoorbeeld hulpdiensten zich snel, veilig en efficiënt door Beuningen en naar het buitengebied. De gemeente heeft als wegbeheerder de zorgplicht om alle wegen in goede staat te houden. Het beheerplan wegen geeft inzicht in het areaal verhardingen, zowel kwalitatief als kwantitatief. In het beheerplan is beschreven welke maatregelen moeten worden genomen om het areaal duurzaam in stand te houden en welke financiële middelen hiervoor nodig zijn.

De gemeente beheert 18.887.000 m² verhardingen, onderverdeeld in asfalt, elementenverharding, betonverharding en overige verhardingen. In het wegenbeleidsplan is opgenomen dat alle verhardingen moeten voldoen aan kwaliteitsniveau B (het basisonderhoudsniveau). Uit de inspectie is naar voren gekomen dat 24% van alle verhardingen niet voldoen aan het onderhoudsniveau B. Er is sprake van een onderhoudsachterstand.

Sinds 2017 beheert de gemeente haar areaal risico gestuurd waarbij de locaties met de hoogste risico's als eerst aangepakt worden. Aan de hand van actuele inspectiegegevens maken we jaarlijks een prioriteitenlijst. Op deze manier wordt naar alle kapitaalgoederen gekeken, waarbij het uitgangspunt blijft dat we in principe geen kapitaalgoederen gaan vervangen die nog in goede staat zijn, ook al is de afschrijvingstermijn verstreken.

De wens tot integraal werken kan incidenteel betekenen dat we toch kapitaalgoederen vervangen voordat deze afgeschreven zijn.

Beoogd effect

Het beheerplan wegen is de basis voor systematisch, efficiënt en doelgericht onderhoud van alle verhardingen door middel van een planmatige aanpak van onderhoud en vervanging.

Argumenten

1.1 Het beheerplan wegen geeft inzicht in de kwantiteit en kwaliteit van het wegengareaal.

Hierdoor is het duidelijk welke werkzaamheden (klein en groot onderhoud) moeten worden uitgevoerd aan de verhardingen om de afgesproken kwaliteit (kwaliteitsniveau B) te behalen en te borgen.

1.2 Het beheerplan wegen geeft financieel inzicht.

Uit de weginspectie 2025 is naar voren gekomen dat 24% van het wegengareaal niet voldoet aan kwaliteitsniveau B en onderhoudsbehoefte is. De onderhoudsbehoefte is vertaald in een budgetraming. Hierdoor is zichtbaar wanneer welke budgetten nodig zijn teneinde kapitaalvernietiging te voorkomen.

2.1 De hoogte van voorziening wegen is ontoereikend om de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen uit te voeren.

Het areaal is de afgelopen tien jaar gegroeid voornamelijk als gevolg van nieuwbouwontwikkelingen. Deze toename is tot nu toe niet financieel vertaald. Dit betekent dat er steeds meer areaal moet worden onderhouden voor minder geld en het blijkt nu dat dit ten koste gaat van de kwaliteit.

3.1 De verhoging van de onderhoudsbudgetten is noodzakelijk omdat de materiaalprijzen aanzienlijk zijn gestegen en het huidige onderhoudsbudget ontoereikend is voor het noodzakelijke onderhoud.

In de herfstnota is aangekondigd dat de onderhoudskosten voor verhardingen de afgelopen jaren sterk zijn gestegen. Voorgesteld is om deze verhoging mee te nemen bij de vaststelling van het beheerplan wegen 2026 – 2030.

Kanttekeningen

2.1 Niet alle risico's zijn financieel te vertalen

De gevolgen van klimaatverandering, zoals zeer natte periodes of extreem hoge temperaturen, hebben invloed op de verhardingen. Asfaltwegen vervormen (zorgt voor spoorvorming) en verouderen sneller (asfalt wordt bros en wordt gevoeliger voor scheurvorming). Extreme neerslag kan leiden tot erosie of uitspoeling van funderingslagen of tot kuilvorming. De gevolgen van klimaatverandering zijn vooraf niet in te schatten.

2.2 Materiaal- en materieelkosten staan onder druk.

De financiële onderhoudsbehoefte is gebaseerd op maatregelprijzen met peiljaar 2025. Het is verstandig om periodiek de hoogte van de budgetten af te wegen en indien nodig bij te stellen want wereldwijde factoren (economisch, politiek, ecologisch) kunnen voor forse prijsstijgingen zorgen.

In de periode 2016 – 2025 heeft de sector grond- weg- en waterbouw (net als veel andere sectoren) te maken gehad met forse prijsstijgingen. Tarieven op het gebied van loonkosten maar ook op materiaal- en materieelkosten zijn fors gestegen. In het beleidsplan wegen maken we een afweging hoe we hier mee om willen gaan.

4.1 De vervangingsopgave wegen wordt uitgewerkt in het wegenbeleidsplan.

Het vigerend wegenbeleidsplan loopt tot 2027. Dit betekent dat in 2026 een nieuw beleidsplan moet worden opgesteld. In dit beleidsplan wordt onder andere beleid geformuleerd hoe om te gaan met de vervangingsopgave wegen. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt wat de financiële consequenties zijn.

Financiën

De gemeente is verantwoordelijk voor het in standhouden van alle kapitaalgoederen. Door de toezichthouder is dringend geadviseerd om consequent voldoende financiële middelen voor het uitvoeren van de beheerplannen op te nemen. Door structureel extra middelen toe te kennen aan de voorziening wegen is hier invulling aan gegeven.

Regulier onderhoud

De totale onderhoudsbehoefte wegen is geraamd op € 12.3 mio. Dit betekent dat de gemiddelde jaarlijkse onderhoudskosten 2026 – 2030 geraamd zijn op € 2.460.000 (uit inspectie 2025). Deze kosten betreffen zowel het klein als het groot onderhoud.

Klein onderhoud

Voor het klein onderhoud worden raamcontracten afgesloten. De benodigde middelen hiervoor zijn in de begroting opgenomen. Voor asfaltonderhoud is een bedrag ter hoogte van € 282.000 opgenomen, voor elementenonderhoud is € 297.000 opgenomen, in totaal jaarlijks € 579.000. Voor de periode 2026 – 2030 is in totaal € 2.895.000 nodig.

Groot onderhoud

Het overige deel van de totale onderhoudskosten is bestemd voor groot onderhoud. Hiervoor is een voorziening wegen ingesteld.

Voor groot onderhoud wegen 2026 -2030 is in totaal € 9.405.000 geraamd. Voor de berekening van de hoogte van de voorziening is dit gelijkmatig verdeeld over de komende vijf jaar. In de praktijk kan de werkelijke onderhoudsbehoefte fluctueren waardoor ook de onttrekking uit de voorziening fluctueert. De dotatie aan de voorziening wegen wordt opgehoogd met € 45.000 zijnde de toename van het wegenareaal in de periode 2016 tot heden.

In de tabel hieronder is het verwachte verloop van de voorziening weergegeven. Zoals hierboven vermeld zal in werkelijkheid de onttrekking uit de voorziening fluctueren. Dit hangt namelijk samen met het moment van realisatie. In verband met noodzakelijke voorbereiding en aanbesteding verwachten we dat in 2026 niet het gehele budget besteed zal worden.

Verwachting verloop voorziening 2026 – 2030

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beginstand	€ 5.696.853	€ 6.401.352	€ 5.359.352	€ 4.317.352	€ 3.275.352	€ 2.233.352
Dotatie	€ 794.000	€ 839.000	€ 839.000	€ 839.000	€ 839.000	€ 839.000
Onttrekking of toevoeging	€ 89.501	€ 1.881.000	€ 1.881.000	€ 1.881.000	€ 1.881.000	€ 1.881.000
Eindstand	€ 6.401.352	5.359.352	4.317.352	3.275.352	2.233.352	€ 1.191.352

Vervangingsopgave

Van het totale wegenareaal is de theoretische levensduur bepaald en daarmee ook het moment van vervanging. Met voldoende onderhoud kunnen we de levensduur van de objecten verlengen. Desondanks zal op enig moment het object moeten worden vervangen. Op basis van de leeftijdsopbouw van het areaal is zichtbaar wanneer een piek in de vervanging is te verwachten.

De vervangingsopgave voor verhardingen (asfalt en elementenverhardingen) is voor de periode 2026 – 2030 geraamd op € 8.2 mio (op basis van de wegininspectie 2025). In de komende vijf jaar zijn veel landbouwwegen (wegen buitengebied) aan het einde van hun theoretische levensduur echter in de praktijk functioneren deze wegen waarvoor ze zijn aangelegd en zijn ze nog niet versleten (en is er geen risico op kapitaalvernietiging). Met levensduur verlengende maatregelen hoeven deze buitenwegen niet te worden vervangen.

Tijdspad

Het beheerplan wegen heeft een looptijd van vijf jaar (2026 – 2030). Aansluitend aan het vaststellen van dit plan en de bijbehorende financiële besluiten zijn/worden de volgende acties ondernomen:

- opstellen raamovereenkomst asfaltreparaties en aanbesteden (2025) - loopt
- opstellen raamovereenkomst onderhoud elementenverhardingen en aanbesteden (2025) – loopt

Het beheerplan wegen wordt voor de periode 2030-2034 opnieuw herijkt.

Duurzaamheid

Duurzaamheid toepassen binnen wegbeheer betekent dat je bij het ontwerp, onderhoud, gebruik en beheer van wegen rekening houdt met het milieu voor de lange termijn. Het doel is om wegen zo te beheren dat ze bijdragen aan een leefbare toekomst, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit of functionaliteit. Hierbij valt te denken aan: circulair materiaalgebruik (freesasfalt of grasfalt), verminderen van CO2-uitstoot (duurzaam materieel inzetten), klimaat adaptief ontwerpen (goede afwatering, hittebestendig asfalt), beheerkeuzes baseren op levensduurkosten maar ook het versterken van sociale duurzaamheid (toegankelijke openbare ruimte en klimaat- en energieneutraal (warmte-/koude opslag in wegen).

Communicatie/Participatie

Het beheerplan wegen is een uitvoeringsplan en vooral bestemd voor intern gebruik. Wanneer onderhoudswerkzaamheden aan wegen, fiets- of voetpaden worden uitgevoerd, wordt hier via de reguliere kanalen aandacht aan geschonken. De mate waarin is afhankelijk van de omvang van de werkzaamheden: over klein onderhoud wordt vooraf in de regel niet vooraf gecommuniceerd (tenzij het impact heeft voor de gebruikers van de voorziening), bij groot onderhoud worden direct belanghebbenden geïnformeerd over de werkzaamheden (aard, datum en duur).

Evaluatie

Jaarlijks wordt de voortgang van de uitvoering gemonitord en gerapporteerd via de jaarrekening. Voor het verstrijken van de looptijd van het beheerplan wegen (2030) worden de behaalde totaalresultaten besproken. Met behulp van wegininspecties wordt periodiek gemeten of de uitgevoerde maatregelen in voldoende mate bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van de wegen. De resultaten van deze evaluatie worden gebruikt voor het beheerplan voor de daaropvolgende periode.

Bijlagen

- Bijlage 1: beheerplan wegen 2026 – 2030
- Bijlage 2: financieel overzicht onderhoud verhardingen 2026 - 2030

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

Dyanne Kocken
secretaris

Daphne Bergman
burgemeester